

TERUGBLIK REPETITIE 2 APRIL 2004

Vanavond mochten we 79 enthousiaste leden tellen waarvan het merendeel gehoor heeft gegeven aan de oproep die gedaan is vanuit de activiteitencommissie om een kleinigheidje mee te nemen voor de loterijactie van 30 april. Geweldig! Dank jullie wel.

Na het inzingen gaf Chris een korte maar heldere uitleg over de mededeling betreffende de contributie welke beschreven stond in MUSA 7. Mochten leden hierover nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunnen zij terecht bij Armand Engelen, Penningmeester van Cantus Iuventus.

Na deze uitleg gingen we over tot het repeteren van een belangrijk deel van het Credo, het Amengedeelte. Het was een intensieve repetitieavond. Er zal thuis nog flink gestudeerd moeten worden. Vrijdagavond 4 juni zal de eerste doorloop-repetitie gehouden worden samen met organist Klaas Withaar. Waarschijnlijk zullen de solisten dan ook van de partij zijn. Deze doorloop-avond zal in de St. Antoniuskerk van Musselkanaal (Sluisstraat 78) plaatsvinden.

Door het enthousiasme van zowel dirigent als leden, zijn we al een flink eind op weg en als het goed is hebben we voor de zomervakantie de hele mis doorgenomen. Super!

WAR CHILD ALS GOED DOEL.

Zoals ik de vorige keer aan gaf, werkt War Child alleen maar waar een zekere stabiliteit aanwezig is. Ze werken ook in een land als Sierra Leone, waar kinderen op de meest gruwelijke wijze bij de oorlog worden betrokken. De problematiek is daar dan extra complex. Daarom werkt War Child daar dan ook met twee verschillende soorten groepen. De ene groep bestaat uit kinderen die moesten vluchten, die ouders zijn kwijtgeraakt, bij wie soms ledematen zijn afgehakt. Je ziet daar veel kindjes zonder handjes. De handopsteking is daar namelijk de manier om je stem te laten horen, dus door de hand af te hakken, maak je iemand symbolisch monddood. Daarnaast heb je in Sierra Leone veel kindsoldaten: kinderen die actief in de oorlog hebben meegeholpen. Vaak gedwongen, onder

invloed van drugs of dreigementen. Kinderen die zijn gekidnapt door guerrilla's of legereenheden, tegen wie gezegd werd: "Of je vecht nu met ons mee of we schieten je vader dood." Echt gruwelijke verhalen.

Kinderen, in leeftijd variërend tussen de zeven en achttien jaar, die gedwongen werden mensen te mishandelen of te doden, soms zelfs hun eigen familieleden.

Die komen nu uit het leger en durven niet meer terug naar hun eigen gemeenschap. Die willen het liefst in de vergetelheid verdwijnen.

HUISWERK VOOR 4 JUNI

Alles! Goed voorbereiden voor de doorloop van 4 juni.

VRIJWILLIGE BIJDRAGE

De vrijwillige bijdrage van deze avond was Euro 55. Dank jullie wel!

REPETITIES

De volgende repetities voor de zomervakantie vallen op:

-4 juni
-2 juli

STUDIEDAG

Voor deze dag hadden zich 37 leden aangemeld. In verband met het ongeluk van Chris, is deze niet door gegaan, maar zal in het najaar plaats vinden. De datum hiervoor zal nog nader bepaald worden.

MEDEDELING

-leden van Cantus Iuventus hebben op 30 april, zowel in Musselkanaal als Stadskanaal op de vrijmarkt gestaan. De opbrengst is ongeveer €270,- en zal worden gebruikt voor het concert van 2005. Geweldig initiatief!

-Rekeningnummer War Child 301712271, ten name van War Child-concert 2005.

-Het koor en de dirigent (2)-

In de vorige Musa heb ik over de subjectieve kant van het vak van dirigent besproken. In deze aflevering wil ik ook de andere kant laten zien.

Hoewel de taak van de dirigent veel subjectiefs heeft en niet gemakkelijk concreet op papier is te zetten (een honderd procent objectieve functieomschrijving zal het niet worden), zijn er natuurlijk wel enkele concrete regels te geven waaraan het profiel van een dirigent moet voldoen.

De aanleiding tot het aanvaarden van een functie mag nooit zijn: het strelen van de eigenwaarde. Werken voor eigen eer en glorie, ten koste van de leden, voor een mooi concert, is uit den boze. Concerten zijn natuurlijk nodig maar moeten middel zijn, geen doel. Er is maar één doel: de wekelijkse repetitie waar de leden naar uit kijken. Wanneer ze dit werkelijk doen, is de dirigent op de goede weg en beheerst hij alle regels, dus ook het koor. Hij is communicatief en heeft bagage. Hij is dan een goede koorpedagoog.

Een dirigent heeft techniek nodig. Een efficiënte, economische slag spaart tijd. Het koor reageert en volgt beter en de dirigent hoeft minder afslaan. Zijn handen laten zien wat hij wil.

De dirigent heeft kennis nodig. Van muziekgeschiedenis, om stijl en karakter van composities te begrijpen voor een juiste opvatting. Van muziektheorie (ritmiek, metriek, melodie, harmonie, frasering). Kennis van de menselijke stem. Hij moet ook zijn eigen stem beheersen. Hij moet partituren kunnen lezen en vertrouwd zijn met de techniek der orkestdirectie en kennis hebben van het orkest. Kennis van declamatie is ook een vereiste, met name in verband met kennis van taal- en letterkunde (poëzie, teksten).

Een goede dirigent weet dat bij het dirigeren en instuderen van repertoire zijn taak niet ophoudt. Ook voor en na de repetitie, in de wandelgangen, moet hij zijn oren en ogen goed openhouden. Zo kan hij tijdens de repetitie veel problemen voorkomen omdat hij de mensen hierdoor leert kennen. En...: de mensen leren hem kennen!

De dirigent moet beschikken over een goed gehoor. Hij moet kunnen horen wat de fouten zijn en waar de fouten gemaakt worden. Vervolgens moet hij natuurlijk de juiste manieren -opmerkingen, tips, oefeningen, associaties en dergelijke- vinden om de problemen op te lossen.

Geen regel maar wel handig: als hij kan pianospelen. A-capella instuderen is het ideaal, maar de piano vormt vaak een onmisbaar hulpmiddel, niet alleen voor koorleden die geen noten kunnen lezen. Soms om tegenstemmen duidelijk te maken, waarbij met één hand gespeeld kan worden en met de andere gedirigeerd (terwijl dikwijls ook nog een andere partij door hem gezongen moet worden, een hele kunst), soms om harmonieën duidelijk te maken en soms om voor- en tussenspelen in een groter werk duidelijk te maken.

De dirigent moet aan stemvorming doen. Het best kan dit verweven worden in het repertoire waar men mee bezig is, bijvoorbeeld door klankoefeningen aan te

laten sluiten bij klanken uit het in te studeren werk. Ook kan men een speciaal lied voor de stemvorming nemen, een eenvoudig lied, dat het doel wat men voor ogen heeft in zich draagt. Zonder klank geen zuiverheid. Dus zowel bij het zingen als bij het instuderen kan op klanken gezongen worden. Zo leert het koor de klanken van de noten beter voor te stellen door alleen aan de afstand te denken en niet aan moeilijke teksten. Dit is ook een goede manier om de oefeningen te laten aansluiten bij het leren toontreffen; een koorlid leert zo noten lezen.

Klokhuis

Het is voor de dirigent en koor handig als het koor begrijpt en ervaart aan welk stuk men werkt. Hiervoor geldt het totaliteitsprincipe: het is een belevenis om een werk eerst in zijn geheel te zien. Daarna komen de verschillende elementen steeds dichterbij en wordt de constructie, de thematiek duidelijk. Uiteindelijk wordt men zich steeds meer bewust van de totaliteit van het werk. Er zijn mogelijkheden te over voor de manier waarop dit proces zich voltrekt, elke repetitie weer. Zo worden de verschillende onderdelen werkelijk anders, omdat ze hun betekenis ontlenen aan het geheel. Vooral bij grote werken is dit belangrijk. Ook bij de Paukenmesse doen we dit zo. Vergelijk het maar met een appel: je begint met de schil, eerst helemaal rond. Uiteindelijk kom je bij de kern, binnenin. Je weet hoe de appel smaakt. Dan kun je het concert geven, omdat het werk overzien wordt.

Tot slot

Eén ding wil ik nu nog zeggen: het werken met amateurs is mijn lust en mijn leven. Hun onbevooroordeelde enthousiasme over nieuw te ontdekken muziek en weinig betreden paden, hun nieuwsgierigheid en dankbaarheid, hun plezier en inzet: het is voor mij de drijfveer om te blijven werken met hen en ze te doen beseffen dat amateurs en amateurisme twee verschillende dingen zijn. De dirigent heeft al deze mensen -het koor en zijn bestuur- nodig. Zonder hen is hij niets!

Chris Holman

